

Върнаха мощите на св. Мамант в Кипър

Ковчегът с мощите на св. Мамант са били върнати на Морфската митрополия, която е със седалище в Евриху. Мощите са върнати в църквата, посветена на светеца. През 1974 г., когато турците завземат северната част на острова, църквата остава окупирана.

Св. мъченик Мамант се родил в началото на втората половина на третия век в Пафлагония, област в северната част на Мала Азия, между Понт и Витиния. Родителите му – Теодот и Руфина – били знатни и богати римски патриции. Просветени с евангелското учение, те открито изповядвали своята вяра в Господа Иисуса Христа и тъй привличали към Църквата много езичници. През време на гонението при римския император Валериан те били хванати и отведени в Кесария кападокийска. И там били изправени на съд. Увещавани били да се откажат от евангелската вяра. Те не се съгласили да се отрекат от Христа Спасителя. Затова били затворени в тъмница. Теодот, бащата, умрял в затвора. Жена му, Руфина, която била по това време в напреднала бременност, поразена от смъртта на мъжа си, родила преждевременно сина си Мамант.

Като гледала безжизненото тяло на мъжа си и новороденото си чедо, тя молела със сълзи Бога да ѝ разреши да последва съпруга си, като я освободи от този кратковременен живот и я приеме заедно с него във вечните небесни селения.

За скъпото си дете тя молела с такива думи:

– Господи Боже, Ти сам възпитавай, както знаеш, роденото от мене дете! Бъди му баща. Бъди крепител и пазител на живота му!

Разчувствала се силно при тая молитва, тя починала.

Милосърдният Господ чул молитвата на Руфина и не оставил без помощ и грижи детето ѝ.

В това време в Кесария Кападокийска живеела една добродетелна и благочестива вдовица, която се казвала Амия. Господ ѝ внушил добрата мисъл да изпроси от управителя на областта разрешение да погребее телата на починалите християни. Получила желаното позволение, тя отишла в тъмницата. Като видяла горкото сираче между умрелите му родители, сърцето ѝ се изпълнило със жалост. Тя решила да го вземе, да го отгледа и възпита като свой собствен син.

До петгодишна възраст детето не говорело. Първата дума, която изговорило, била „мама“. Разчувствана от това, новата му майка го кръстила Мамант. Употребявала старание да му даде възможното най-добро възпитание.

Мамант тръгнал на училище. Наставниците се чудели на умствените му

способности.

Преди всичко и най-много Амия се грижела да му внуши любов към Бога и дълбока почит към Неговия свят закон. И тя успяла. Още от най-ранна възраст Мамант обичал Бога, обичал Господа Иисуса Христа повече от всичко. Показвал благочестие, което трогвало всички.

Но благородната Амия нямала щастието да завърши възпитанието на своя любим питомец. Тя починала, когато той бил едва на 14 години. Пред смъртта си му завещала цялото си богатство.

Скоро след смъртта ѝ гонението срещу християните в Мала Азия избухнало наново. На областния управител било доложено, че Мамант не само изповядвал християнската вяра, но и се стараел да обръща към нея съучениците си в училището.

Император Аврелиан, който по това време се намирал в Кесария, повикал при себе си 15-годишния момък и почнал да го убеждава да се отрече от Христа. Понеже го виждал външно прекрасен и много даровит, обещал му да го приеме в двореца си и да го удостои с големи почести. В случай, че покаже непослушание, го заплашвал с жестоки мъчения и смърт.

На увещанията и заплахите Мамант отговорил с тия думи:

– Считам за безчестие да се покланям на бездушни идоли, а не на живия Бог. Даровете и почестите, които ми обещавах, ще се обърнат в зло за мене, ако ги предпочета пред Бога. А мъченията за Христовото име ще бъдат за мене благодеяние, смъртта за вярата – щастие и чест!

Разгневен, императорът заповядал да бият жестоко младия човек. Мамант понасял мъченията с голямо търпение.

Смутен от тоя героизъм, Аврелиан меко му заговорил:

– Обещай само на думи, че ще принесеш жертва на боговете, и аз ще те пусна!

В отговор Мамант още по-твърдо заявил:

– Нито с уста, нито със сърце ще се отрека от моя Бог, на каквито и изтезания да ме подложиш!

Разярен, императорът езичник наредил да усилят мъченията. Започнали да

опалват с огън Мамант, да го замерват с камъни.

Понеже мъченикът, млад Христов изповедник, се показвал все по-твърд, императорът произнесъл присъда: да бъде отнесен на брега на морето и хвърлен в морските дълбини. Но по чудесен начин ангел Господен го освободил от ръцете на мъчителите и отвел в пустинната планина около Кесария.

Трудно щяло да бъде за момъка да живее самичък в това пустинно място. Но Божията милост го пазела постоянно по чудесен начин. Диви кози идвали при него като питомни. Зверовете не му пакостели. В продължение на няколко години светият отшелник бил наставник и помощник на околните жители.

Слухът за неговия чуден живот в планината стигнал до управителя на областта. Той пратил войници да го доведат в Кесария. Изправен бил на разпит. Мамант изповядал наново смело вярата си в Христа Господа и отново бил предаден на жестоки мъчения.

Подкрепян със сила отгоре, мъченикът оставал невредим. Пуснали люти зверове срещу него. Но те се показали кротки пред погледа му. Почнали да лижат спокойно нозете му. Управителят заповядал да го убият с камъни. Накрай един езически жрец му нанесъл смъртоносна рана със желязна вила.

В това тежко състояние мъчителите го изоставили и се пръснали. Подкрепян от небесна сила, мъченикът стигнал до една пещера вън от града и там предал душата си на Бога в 275 година.

От това време вярващите идвали често в тази пещера, за да поменуват светия мъченик. На гроба му ставали чудеса. За това споменава св. Василий Велики, архиепископ Кесарийски. В една от своите беседи той говори за него:

„Нека си спомнят за мъченика всички ония, които са се наслаждавали на него във видения, всички, които са получавали неговата помощ, всички, на които той е откликвал, когато бивал призван, всички, които той върнал благополучно в къщи от пътешествията им, всички, които е изцерил от болестите им, на които е продължил живот. Като се съберете всички заедно, съставете похвално слово за мъченика!“

Край Цариград бил изграден манастир „Св. Мамант“. Този манастир е известен у нас и с това, че в него се поминал св. Теодосий Търновски в 1363 година.

